

det til postbesørgelse uden for repræsentationens område, er siden erstattet af den almindelige fremgangsmåde ved brevstemmeafgivning.

8.7. Modtagelse og kontrol af brevstemmer

Reglerne om kommunalbestyrelsens modtagelse og registrering af brevstemmer m.v. samt om valgstyrenes kontrol og gennemgang af disse findes i lovens §§ 64-66.

8.7.1. Kommunalbestyrelsens modtagelse og registrering af brevstemmer m.v.

Forud for hvert valg skal kommunalbestyrelsen oprette en protokol over de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager til det pågældende valg (*brevstemmeprotokol*). Brevstemmeprotokollen skal være udformet i overensstemmelse med de fortrykte brevstemmeprotokoller, Indenrigs- og Sundhedsministeriet har ladet fremstille, jf. § 6 i cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning. Cirkulæret er optaget som *bilag 5* til vejledningen. Brevstemmeprotokoller kan købes hos Schultz Distribution, Herstedvang 4, 2620 Albertslund, tlf. 43 22 73 00, telefax 43 63 19 69, e-post schultz@schultz.dk

Modtagelsestidspunktet skal skrives på yderkuverten for de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager, jf. lovens § 64, stk. 1. I brevstemmeprotokollen skal samme dag, som kommunalbestyrelsen modtager brevstemmer, anføres det antal brevstemmer, der modtages den pågældende dag, og datoen herfor samt antallet af brevstemmer modtaget på en bestemt dato, der sendes videre til andre kommuner, samt datoen herfor. Hvis afsenderen efter sin bopælsangivelse på yderkuverten har bopæl i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen straks videregende brevstemmen til denne, jf. lovens § 64, stk. 2.

Når der er udskrevet valg, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at de brevstemmer, som kommunen allerede har modtaget fra vælgere, der senere har anmeldt flytning til en anden kommune, straks sendes videre til denne, jf. lovens § 64, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen skal samle og opgøre antallet af brevstemmer, der er modtaget for hvert afstemningsområde i kommunen, hvor afsenderne efter deres bopælsangivelse på yderkuverterne er optaget på valglisten, jf. lovens § 64, stk. 4, og der skal i brevstemmeprotokollen ind-

føres en række nærmere oplysninger herom. Kommunalbestyrelsen skal efter lovens § 64, stk. 4, sørge for, at brevstemmerne inden afstemningens begyndelse er afleveret til valgstyrene på afstemningsstedet i det pågældende afstemningsområde, se dog nedenfor.

Brevstemmer, der modtages i kommunen på valgdagen inden kl. 9, skal straks bringes ud til valgstyrene på det pågældende afstemningssted. Brevstemmer, der modtages i kommunen på valgdagen efter kl. 9, skal samme dag bringes ud til valgstyrene på det pågældende afstemningssted.

Er der modtaget færre end fem brevstemmer for et afstemningsområde, skal brevstemmerne efter kommunalbestyrelsens beslutning overføres til et afstemningsområde, hvor der er modtaget mindst fem brevstemmer, og afleveres til valgstyrene for dette afstemningsområde. Dette skyldes hensynet til sikring af stemmehemmeligheden. Det er valgstyrene for dette afstemningsområde, der undersøger, om brevstemmerne kan komme i betragtning. Se lovens § 64, stk. 5.

Kan en brevstemme ikke henføres til et bestemt afstemningsområde ud fra oplysningerne om afsenderen på yderkuverten, skal kommunalbestyrelsen endvidere beslutte, hvilket afstemningsområde brevstemmen skal henregnes til i henseende til valgstyrenes kontrol af, om brevstemmen kan komme i betragtning, jf. lovens § 64, stk. 6.

I brevstemmeprotokollen skal der indføres oplysning om, hvilket afstemningsområde brevstemmer er overført til fra det/de afstemningsområder, hvor der var modtaget færre end fem brevstemmer, samt oplysning om, fra hvilket eller hvilke afstemningsområder brevstemmerne blev overført.

I brevstemmeprotokollen skal der også indføres oplysning om, hvilket afstemningsområde den/de brevstemmer, der ikke kunne henføres til et bestemt afstemningsområde, blev overført til.

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at de modtagne brevstemmer opbevares betryggende. Yderkuverterne må først åbnes af valgstyrene eller under overværelse af valgstyrene i forbindelse med valgstyrenes gennemgang af brevstemmerne.

I cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning er fastsat

nærmere regler om registrering af brevstemmer, hvortil der henvises.

8.7.2. Elektronisk brevstemmeprotokol

Ved en lovændring i 2005 er der givet mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at anvende en elektronisk brevstemmeprotokol. Den brevstemmeprotokol, som kommunalbestyrelsen skal føre, omfatter i modsætning til valglisten alle kommunens afstemningsområder, og en elektronisk brevstemmeprotokol kan derfor ikke indskrænkes til enkelte af disse.

Anvendelse af en elektronisk brevstemmeprotokol er frivillig. Det er kommunalbestyrelsen selv, der skal betale de nødvendige merudgifter, hvis den beslutter at anvende en elektronisk brevstemmeprotokol.

Den elektroniske brevstemmeprotokol skal indeholde de samme oplysninger, som skal indføres i brevstemmeprotokollen ifølge den fortrykte brevstemmeprotokol (se cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning) og vil kunne varetage de opgaver, som brevstemmeprotokollen benyttes til ved valgets afholdelse efter gældende lovgivning. Adgangen til at anvende en elektronisk brevstemmeprotokol betyder endvidere, at det i så fald er en elektronisk brevstemmeprotokol, der skal opbevares af kommunalbestyrelserne efter valgets afholdelse i overensstemmelse med arkivlovens regler om opbevaring af materiale, der alene foreligger i elektronisk form, se nærmere afsnit 10 nedenfor.

Der er ikke noget krav om, at brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om, hvilke vælgere der har brevstemt. Der er omvendt ikke noget til hinder for, at kommunen som et supplement til brevstemmeprotokollen fører lister over de vælgere, der har brevstemt, blot listerne bliver destrueret, når klagefristen er udløbet og klager over valget er endeligt afgjort, jf. folketingsvalglovens § 104, stk. 3.

I det omfang kommunen anvender en elektronisk valgliste, hvor der løbende foretages en elektronisk foreløbig afmærkning af de vælgere, som der er modtaget brevstemme fra (se afsnit 4.12. ovenfor), kan det være hensigtsmæssigt løbende at overføre oplysninger om de foreløbigt afmærkede vælgere til brevstemmeprotokollen som hjælp ved opgørelsen af, hvor mange brevstemmer der er modtaget for hvert afstemningsområde.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal oprettes et særskilt elektronisk system til at udarbejde, anvende og opbevare brevstemmeprotokollen, hvis oplysninger skal kunne samkøres med et elektronisk system til udarbejdelse, anvendelse og opbevaring af valglisten. Kommunalbestyrelsen kan i stedet vælge at beslutte, at de oplysninger, som skal indføres i brevstemmeprotokollen ifølge den fortrykte brevstemmeprotokol, der er udarbejdet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, indføres i et elektronisk system til valglistens udarbejdelse, anvendelse og opbevaring eller en liste over de vælgere, der har indsendt brevstemme. Dog skal kommunalbestyrelsen i så fald sørge for, at de oplysninger, som efter valglovgivningen og den fortrykte brevstemmeprotokol skal indføres i brevstemmeprotokollen, til enhver tid kan udskrives i overensstemmelse med udformningen af den fortrykte brevstemmeprotokol.

Kommunalbestyrelsen skal som dataansvarlig og KMD A/S eller en anden dataleverandør skal som databehandler træffe de nødvendige tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes samt mod, at de kommer til kendskab for uvedkommende, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, jf. persondatalovens § 41, stk. 3, og bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 med senere ændringer om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning (sikkerhedsbekendtgørelsen), der er udstedt i medfør af persondatalovens § 41, stk. 5.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen har truffet de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de oplysninger, der er indført i den elektroniske brevstemmeprotokol, også findes på papir i tilfælde af systemnedbrud eller lignende. Det gælder uanset, om oplysningerne i den elektroniske brevstemmeprotokol alene svarer til oplysningerne i den manuelle brevstemmeprotokol, eller om den elektroniske brevstemmeprotokol herudover indeholder oplysninger om de vælgere, der har indsendt brevstemme.

8.7.3. Valgstyrernes gennemgang og kontrol af de modtagne brevstemmer

Valgstyrerne skal gennemgå de modtagne brevstemmer på valgdagen inden afstemningens begyndelse. Gennemgangen skal om nødvendigt

foretages dagen før valgdagen. Der skal medvirke mindst to valgstyrelser for hvert afstemningsområde ved gennemgangen, undersøgelsen og afgørelsen af, om en brevstemme kan komme i betragtning, jf. lovens § 65, stk. 1.

For det/de afstemningsområder, som der er overført eller henregnet brevstemmer til, jf. afsnit 8.7.1. ovenfor, omfatter gennemgangen både de brevstemmer, der hører til det/de pågældende afstemningsområder, og de brevstemmer, der er overført eller henregnes til dette/disse afstemningsområder.

Benyttes elektronisk valgliste, vil denne kunne bruges, når valgstyrelserne gennemgår brevstemmerne inden valgdagen og afmærker de vælgere på listen, der har afgivet brevstemme, der kan komme i betragtning. De gældende regler forudsætter, at denne afmærkning først sker, når valgstyrelserne har gennemgået de modtagne brevstemmer og konstateret, hvilke der kan komme i betragtning, da kun disse skal afmærkes på valglisten, jf. nedenfor. Der er dog ikke noget i vejen for, at der inden valgstyrelsernes gennemgang kan ske en foreløbig afmærkning på valglisten af de vælgere, som der er modtaget brevstemme fra, efterhånden som disse modtages, og i det omfang det er muligt at identificere de pågældende vælgere uden at åbne yderkuverten, som først må åbnes ved valgstyrelsernes gennemgang af brevstemmerne, jf. folketingsvalglovens § 65, stk. 1, 2. pkt. Den foreløbige afmærkning skal blot slettes, hvis det viser sig, at den pågældende brevstemme, som er foreløbigt afmærket på den elektroniske valgliste, ikke kan komme i betragtning. En foreløbig afmærkning kan lette arbejdet i forbindelse med valgstyrelsernes gennemgang af brevstemmerne, da man på forhånd har konstateret, om de pågældende vælgere er optaget på valglisten, ligesom arbejdet med valgstyrelsernes afmærkning af valglisten kan begrænses til at fjerne afmærkninger for de vælgere, hvis brevstemme ikke er taget i betragtning.

En sådan foreløbig afmærkning af valglisten vil kunne ske, uanset om man bruger en valgliste på papir eller en elektronisk valgliste. Afmærkning på en valgliste af papir vil først kunne begynde, når kommunen har modtaget papirvalglisten senest 8 dage før afstemningen, hvorimod afmærkningen på en elektronisk valgliste vil kunne ske fra et tidligere tidspunkt, da kommunen vil kunne råde over denne kort tid efter skæ-

ringsdatoen for udskrivelse af valglisten. (15.-dagen eller 7.-dagen før valgdagen)

Ved gennemgangen af brevstemmerne åbnes yderkuverterne, og det undersøges, om brevstemmerne kan komme i betragtning, jf. lovens § 65, stk. 1.

En brevstemme kan *ikke komme i betragtning*, jf. lovens § 65, stk. 2, hvis

- 1) afsenderen ikke er opført på valglisten,
- 2) afsenderen er død inden valgdagen,
- 3) yderkuverten indeholder flere end ét følgebrev og én konvolut,
- 4) der ikke er anvendt det brevstemmemateriale, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fået fremstillet,
- 5) den foreskrevne fremgangsmåde (udfyldning, attestation, underskrift m.v.) ved brevstemmeafgivningen ikke har været fulgt, eller
- 6) brevstemmen ikke er afgivet inden for de i loven nævnte frister.

Har vælgeren afgivet mere end én brevstemme, der kan komme i betragtning, er det den sidst afgivne brevstemme, der kommer i betragtning, jf. lovens § 65, stk. 3.

Med hensyn til brevstemmematerialet, jf. 4), bemærkes, at en brevstemme kan tages i betragtning, selv om den er afgivet på brevstemmemateriale fremstillet til brug ved tidligere folketingsvalg. Om følgebrev og yderkuverter tilvejebragt fra KMD A/S's valgudskrivningssystem henvises til afsnit 8.1. ovenfor. Er der anvendt brevstemmemateriale til Europa-Parlamentsvalg, folkeafstemninger eller kommunale valg, kan brevstemmen derimod ikke komme i betragtning.

Med hensyn til de brevstemmer, hvor den foreskrevne fremgangsmåde ikke har været fulgt, jf. 5), bemærkes, at en brevstemme kan tages i betragtning, selv om følgebrevet mangler stempel på attesten, hvis der ikke er tvivl om, at brevstemmen er afgivet på et af de steder, hvor der kan brevstemmes, eller at brevstemmen er afgivet til en stemmemodtager, der er udpeget af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Når en brevstemme *ikke kan komme i betragtning*, anføres årsagen hertil på yderkuverten, og den uåbnede konvolut og følgebrevet lægges på ny i yderkuverten, jf. lovens § 66, stk. 2. Der skal ikke foretages nogen afmærkning på valglisten. Er der foretaget en foreløbig afmærkning, slettes denne, se ovenfor.

Det anføres i afstemningsbogen, hvor mange af brevstemmerne der ikke er taget i betragtning fordelt efter årsagen hertil.

Når en brevstemme *kan komme i betragtning*, sættes et mærke ved vælgerens navn på valglisten, der angiver, at vælgeren har afgivet brevstemme, jf. lovens § 66, stk. 1.

Såfremt en brevstemme, der er overført til afstemningsområdet fra et afstemningsområde, hvor der er modtaget færre end fem brevstemmer, kan komme i betragtning, skal valgstyrene optage den pågældende vælger på valglisten og påføre valglisten en bemærkning om årsagen til optagelsen på valglisten. Valgstyrene skal endvidere meddele valgstyrene fra det oprindelige afstemningsområde, at den pågældende vælger skal slettes af valglisten for dette afstemningsområde, inden afstemningen begynder. Valgstyrene for det oprindelige afstemningsområde skal endvidere anføre årsagen på valglisten til, at vælgeren er slettet af valglisten, og i hvilket afstemningsområde vælgeren i stedet er blevet optaget på valglisten, jf. lovens § 64, stk. 5.

I tilfælde, hvor en brevstemme, der er henregnet til et bestemt afstemningsområde i medfør af lovens § 64, stk. 6, kan komme i betragtning, og hvor den pågældende vælger er optaget på valglisten i et andet afstemningsområde end det, hvortil brevstemmen er henregnet, kan valgstyrene følge samme fremgangsmåde som angivet i foregående afsnit vedrørende brevstemmer, der er overført fra et afstemningsområde, hvor der er modtaget færre end fem brevstemmer.

Der skal ikke længere udskrives valgkort for de vælgere, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning. I stedet kan følgebrevene anvendes til at kontrollere antallet af vælgere, der ifølge valglisten har afgivet stemme, se nedenfor i afsnit 9.2.

Når en brevstemme kan komme i betragtning, lægges den uåbnede konvolut og følgebrevet ind i yderkuverten igen. Brevstemmer, der kan komme i betragtning, opbevares, indtil afstemningen er afsluttet. Derefter tages konvolutterne ud af yderkuverterne og lægges i en stemmekasse, jf. dog nedenfor. Konvolutterne åbnes først i forbindelse med stemmeoptællingen, jf. lovens § 66, stk. 1.

Brevstemmer, der kan komme i betragtning, skal i perioden, efter at disse er gennemgået, og indtil afstemningen er afsluttet, opbevares på en sådan måde, at det alene er valgstyrene eller

eventuelt tillige en person, der er særlig bemyndiget af valgstyrene, der har adgang til brevstemmerne. Endvidere må der i denne periode kun ske håndtering af brevstemmer, hvis det er nødvendigt som følge af andre regler i loven. For eksempel kan det være nødvendigt at tage brevstemmen frem i forbindelse med afgørelsen af, om en vælger, der møder frem for at afgive stemme på valgdagen, skal afvises som følge af, at vedkommende har afgivet en brevstemme, der kan komme i betragtning, jf. lovens § 67. Brevstemmen skal i denne situation tages frem for at kontrollere, om afmærkningen i valglisten af, at vælgeren har brevstemt, er korrekt.

Ved håndtering af en brevstemme, inden afstemningen er afsluttet, må konvolutten med stemmesedlen under ingen omstændigheder åbnes.

Hvis valgstyrene efter afstemningens begyndelse modtager bekræftet underretning om, at en vælger, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning ved gennemgangen af brevstemmerne inden afstemningens begyndelse, er afgået ved døden inden valgdagen, kan den pågældendes brevstemme ikke komme i betragtning. Brevstemmen skal derfor tages frem, påtegnes grunden til, at den ikke kan komme i betragtning, og lægges hen til de øvrige brevstemmer, der ikke kan komme i betragtning, samt registreres sammen med disse i afstemningsbogen.

Det samme gælder, hvis valgstyrene, efter at afstemningen er begyndt, modtager bekræftet underretning om, at en vælger, der er optaget på valglisten, har mistet sin valgret inden valgdagen af andre grunde (iværksættelse af værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, jf. værgemålslovens § 6, fortabelse af dansk indfødsret eller flytning til udlandet).

Når konvolutterne tages ud af yderkuverterne efter afstemningens afslutning for at blive lagt ned i en stemmekasse, skal det ske under den fornødne gensidige kontrol og i øvrigt på en sådan måde, at stemmehemmeligheden heller ikke i denne forbindelse kan blive krænket.

Brevstemmer, der *modtages af valgstyrene efter afstemningens begyndelse*, skal have påtegnet modtagelsestidspunktet (dato og klokkeslæt) og kommer ikke i betragtning. Yderkuverterne åbnes ikke.

Brevstemmer, der modtages i kommunen fra og med dagen efter valgdagen og til og med den dag, hvor eventuelle klager over valget er ende-

ligt afgjort, registreres i brevstemmeprotokollen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 2, stk. 4 og 5, i cirkulæret om brevstemmeprotokollers indhold og udformning, jf. bilag 5. Retningslinjerne for kassation af brevstemmemateriale, herunder af brevstemmer, der er modtaget efter valgdagen, er nærmere beskrevet i afsnit 10 nedenfor.

9. Opgørelse af afstemningen i opstillingskredsen

På valgaftenen tælles stemmerne op på de enkelte afstemningssteder, jf. afsnit 9.2. Senest dagen efter fintæller valgbestyrelsen stemmerne i opstillingskredsen, jf. afsnit 9.6. Reglerne om opgørelse af afstemningen findes i lovens §§ 68-74.

Særligt om kandidaters deltagelse i såvel stemmeoptællingen på de enkelte afstemningssteder som i fintællingen gælder endvidere lovens § 74 a, som gennemgås i det følgende.

9.1. Kandidaters deltagelse i stemmeoptællingen

I lovens § 74 a, 1. pkt., er fastsat, at en kandidat, der er opstillet for et parti i storkredsen, ikke kan deltage i optællingen af, hvor mange stemmer der er afgivet for det pågældende parti. Forbuddet gælder alene deltagelse i optællingen af stemmer, der er afgivet for kandidatens eget parti, mens en kandidat, der er opstillet for ét parti, godt kan deltage i optællingen af stemmer afgivet for andre partier eller for kandidater uden for partierne.

Forbuddet gælder endvidere alene optællingen af det samlede antal stemmer (personlige stemmer og partistemmer), der er afgivet for det parti, kandidaten er opstillet for. Kandidaten kan derfor godt deltage i selve sorteringen i bunker af de stemmesedler, der er taget ud af stemmekasserne, inden bunkerne senere skal optælles for hvert enkelt parti. Kandidaten må dog ikke deltage, hvis der i en kommune samtidig med sorteringen også foretages stemmeoptælling. Kandidaten må f.eks. ikke deltage i et optællingshold, der både skal foretage optællingen og sortering i bunker efter partier, jf. lovens tidligere bestemmelser herom, der blev ophævet i 1964.

Forbuddet gælder alene deltagelse i optællingen og ikke kontrollen med andres optælling. Er kandidaten valgstyrelse, må vedkommende derfor godt forestå og kontrollere andres optælling og

dermed løfte det ansvar for at sikre stemmeoptællingens rigtighed, som er valgstyrelses opgave. En kandidat som er valgstyrelse må også gerne anføre i afstemningsbogen, hvor mange stemmesedler der er ugyldige, jf. § 69, stk. 3, eller indføre resultatet af stemmeoptællingen i afstemningsbogen og underskrive den, jf. § 70.

En kandidat, der er opstillet uden for partierne i storkredsen, må ikke deltage i optællingen af, hvor mange stemmer der er afgivet for hver kandidat uden for partierne, jf. § 74 a, 2. pkt. Forbuddet gælder også deltagelse i optællingen af stemmer afgivet for andre kandidater uden for partierne end vedkommende selv. Derimod må en kandidat opstillet uden for partierne godt være med til at tælle stemmerne op for partierne.

En kandidat, der er opstillet for et parti i storkredsen, må ikke deltage i opgørelsen af, hvordan de afgivne stemmer for partiet fordeler sig på personlige stemmer for hver enkelt kandidat og partistemmer, jf. § 74 a, 3. pkt. Opgørelsen af, om der er tale om en personlig stemme eller partistemme, foretages under ét og ikke særskilt for de enkelte kandidater. Kandidaten må derfor hverken være med til at tælle den pågældendes egne personlige stemmer eller være med til at tælle personlige stemmer for andre kandidater for det parti, kandidaten opstiller for. Forbuddet gælder både den fintælling, som efter § 74 skal foregå senest dagen efter afstemningen, og en eventuel foreløbig fintælling, som kan forekomme på afstemningsstederne på valgaftenen.

Reglerne i lovens § 74 a for kandidaters deltagelse i stemmeoptællingen gælder, uanset om kandidaten er valgstyrelse, tilfornødnet vælger eller en kommunalt ansat person indkaldt for at deltage i optællingen. Reglerne gælder som nævnt kun kandidater opstillet i vedkommende storkreds, og ikke kandidater opstillet i andre storkredse.

9.2. Stemmeoptælling på afstemningsstedet

Umiddelbart efter, at afstemningen er afsluttet kl. 20, tæller valgstyrelse og de tilfornødnete vælgere stemmerne op på afstemningsstedet, jf. lovens § 68, stk. 1. Stemmeoptællingen sker efter reglerne i lovens §§ 68-70.

De mere detaljerede regler om den praktiske tilrettelæggelse af stemmeoptællingen, der fandtes i den tidligere lov, er ikke medtaget i den gældende lov. De nødvendige regler forudsættes i stedet fastsat af kommunalbestyrelsen inden for

de rammer, der følger af reguleringen af kandidaters deltagelse i stemmeoptællingen, jf. afsnit 9.1. ovenfor.

Stemmeoptællingen er offentlig, jf. lovens § 68, stk. 1. Af sikkerhedsmæssige grunde skal der foretages den fornødne afskærmning af den del af lokalet/lokalerne, hvor stemmeoptællingen foregår.

Det optælles, hvor mange stemmer der er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne, jf. lovens § 68, stk. 1. Reglerne om, hvilke stemmer der anses for afgivet for de enkelte partier henholdsvis kandidater uden for partierne, findes i lovens § 68, stk. 2 og 3.

Lovens § 68, stk. 2 og 3, fastsætter følgende:

”Stk. 2. En stemme er afgivet for det parti, inden for hvis felt på stemmesedlen vælgeren har sat kryds. En brevstemme er afgivet for det parti, hvis navn eller bogstavbetegnelse vælgeren har anført på brevstemmesedlen. Har vælgeren på brevstemmesedlen anført navnet på en kandidat, der opstiller for et parti, anses stemmen for afgivet for partiet.

Stk. 3. En stemme er afgivet for den kandidat uden for partierne, ud for hvem vælgeren har sat kryds på stemmesedlen. En brevstemme er afgivet for den kandidat uden for partierne, hvis navn vælgeren har anført på brevstemmesedlen.”

Om begrebet felt/partifelt, se afsnit 9.3.1.

Tvivlsomme stemmesedler, herunder blanke stemmesedler og andre stemmesedler, der utvivlsomt er ugyldige, frasorteres og gives til formanden for valgstyrene. Valgstyrene bedømmer derefter, om stemmesedlerne er gyldige eller ej, se nedenfor i afsnit 9.3. Antallet af ugyldige stemmer optælles særskilt fordelt efter de forskellige ugyldighedsgrunde.

Når stemmeoptællingen er afsluttet, indføres resultatet af stemmeoptællingen i afstemningsbogen, jf. lovens § 70. I afstemningsbogen indføres også opgørelsen af de ugyldige stemmer fordelt efter de forskellige ugyldighedsgrunde, jf. lovens § 69, stk. 3.

Valgstyrene skal kontrollere optællingen af de afgivne stemmer. Valgstyrene skal bl.a. sammenholde antallet af afgivne stemmesedler med det antal vælgere, der ifølge afmærkningerne på valglisten har stemt. Valgstyrene skal endvidere sammenholde på den ene side antallet af vælgere, der ifølge afmærkningerne på valglisten har stemt, med på den anden side antallet af modtag-

ne eller udskrevne valgkort for vælgere, der har stemt ved at møde personligt op på valgdagen, og antallet af følgebrev (eventuelt særskilt udskrevne valgkort) for vælgere, der har afgivet en brevstemme, der er taget i betragtning.

Resultatet af stemmeoptællingen meddeles de tilstedeværende og indberettes straks til formanden for valgbestyrelsen i opstillingskredsen, jf. lovens § 70.

Valgstyrene skal endvidere foretage den afstemning af *stemmeseddelregnskabet*, der er foreskrevet i afstemningsbøgerne. Valgstyrene skal sammenholde på den ene side antallet af stemmesedler, valgstyrene har modtaget fra valgbestyrelsen, og brevstemmer, der var nedlagt i stemmekasserne, med på den anden side antallet af afgivne, ombyttede og ikke-udleverede stemmesedler. Stemmematerialet bindes derefter sammen i særskilte pakker (sammenpakkes) som angivet i afstemningsbøgerne.

Afstemningsbogen underskrives af valgstyrene, jf. lovens § 70. Den underskrevne afstemningsbog og en kopi heraf afleveres til kommunalbestyrelsen sammen med det sammenpakkede stemmemateriale.

9.3. Bedømmelse af stemmesedler

De grundlæggende regler om årsagerne til, at stemmesedler afgivet til folketingsvalg er ugyldige, står i lovens § 69, stk. 1 og 2. De nærmere regler herom findes i den bekendtgørelse om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg, som er udstedt af indenrigs- og sundhedsministeren (bekendtgørelse nr. 650 af 19. juni 2007). Bekendtgørelsen er optaget som *bilag 6* til vejledningen.

I de følgende afsnit er enkelte af bestemmelserne i bekendtgørelsen uddybet.

9.3.1. Bedømmelse af stemmesedler afgivet på afstemningsstedet

Ifølge lovens § 48, stk. 1, afgiver vælgeren stemme ved at afmærke stemmesedlen med et kryds. Loven indeholder ingen definition af et kryds. I bekendtgørelsens § 1, stk. 1, er fastsat, at der ved *kryds* forstås et tegn svarende til bogstavet X eller til tegnet for plus (+). *V-formede mærker* (også kaldet »hak«, »tjekmærker« eller »flueben«) henholdsvis såkaldte *dobbeltkryds* sidestilles med almindelige kryds, jf. bekendtgø-

relsens § 1, stk. 2, om tegn afledt af kryds henholdsvis tydeliggjorte kryds.

En stemmeseddel afgivet på afstemningsstedet er ugyldig, hvis vælgerens stemme på stemmesedlen *ikke er afmærket med kryds*, jf. lovens § 69, stk. 1, nr. 2, og den tilsvarende bestemmelse i bekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. En stemmeseddel er derfor ugyldig, hvis den *i stedet for kryds* er afmærket med bogstav, cirkel eller andet mærke, der ikke har karakter af et kryds, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 1, 2. pkt. Stemmesedler, der *ud over med kryds* er afmærket med bogstav, cirkel eller andet mærke, der ikke har karakter af et kryds, er også ugyldige, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 1.

I afstemningsbogen og valgbogen skal det registreres særskilt, hvor mange stemmesedler, der er ugyldige, fordi de i stedet for kryds er afmærket med et mærke, der ikke har karakter af et kryds. I afstemningsbogen og valgbogen skal også registreres særskilt, hvor mange stemmesedler, der er ugyldige, fordi de ud over med kryds også er afmærket med et mærke, der ikke har karakter af et kryds.

Stemmesedler, der i stedet for med kryds er afmærket med overstreget, udvisket eller halvt kryds (dvs. en lodret, vandret eller skrå streg), skal bedømmes efter den særlige bestemmelse herom, der indeholdes i § 9, stk. 1, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Selv om det er forudsat i lovens § 48, stk. 1, at vælgeren kun sætter ét kryds på stemmesedlen, enten ved et partinavn eller et kandidatnavn, er en stemmeseddel også gyldig, selv om der er anbragt to eller tre kryds (men derimod ikke flere end 3 kryds) på stemmesedlen, når blot disse kryds er placeret inden for samme partifelt. Det fremgår af lovens § 73, stk. 3 og 4, sammenholdt med *bekendtgørelsens § 6 og § 15* modsætningsvis. Stemmesedler, der er afmærket med et stort kryds, der dækker et helt partifelt, kan også være gyldige.

Reglerne i lovens § 68, stk. 2, og § 73, stk. 4, samt reglerne i bekendtgørelsens §§ 5-11, er alle baseret på begrebet felt/partifelt. Stemmesedlen indeholder et særskilt felt for hvert parti, der har opstillet kandidater i vedkommende storkreds (felt eller partifelt). Stemmesedlen indeholder endvidere et særskilt felt for alle kandidater uden for partierne, der står nederst på stemmesedlen, jf. lovens § 43, stk. 3 (felt).

En stemmeseddel, som der er tegnet på, eller

som der er skrevet eller påklæbet (klistret) noget på af nogen art, er ugyldig, jf. bekendtgørelsens § 16. Afsmitning eller lignende fra skriftfarven i det benyttede skriveredskab betragtes ikke som påskrift, jf. bekendtgørelsens § 16, 2. pkt. Stemmesedler, der er ugyldige på grund af påklæbning, skal ikke registreres særskilt, men registreres sammen med stemmesedler, der er ugyldige på grund af tegning eller påskrift.

En stemmeseddel er også ugyldig, hvis den på anden måde end nævnt i §§ 14-16 er givet et særpræg, herunder ved afmærkning med forskellige skriftfarver, ved iturivning eller ved afrivning af et eller flere stykker, jf. bekendtgørelsens § 17. Er en stemmeseddel revet itu eller har fået afrevet et eller flere stykker, da stemmesedlen blev taget ud af stemmekassen eller senere, betragtes det ikke som et særpræg, og stemmesedlen er derfor ikke ugyldig. På samme måde er afmærkning af stemmesedlen med et andet skriveredskab end det, der er lagt frem eller hængt op i stemmerummet, normalt heller ikke et særpræg, medmindre skriftfarven eller skrifttykkelsen er helt usædvanlig sammenlignet med almindelige skriveredskaber. Se bekendtgørelsens § 17, 2. og 3. pkt. Stemmesedler, der er ugyldige, fordi de er afmærket med forskellige skriftfarver, eller fordi de er revet itu m.v., skal ikke registreres særskilt, men sammen med de stemmesedler, der er ugyldige på grund af andet særpræg.

9.3.2. Bedømmelse af brevstemmesedler

Ifølge lovens § 61, stk. 2, afgiver vælgeren brevstemme ved at anføre navnet eller bogstavbetegnelsen på brevstemmesedlen for et parti, der har kandidater opstillet i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet til valget i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten, anføres navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen.

Det er således tilstrækkeligt, at enten navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har opstillet kandidater i storkredsen, eller navnet på en kandidat, der er opstillet i storkredsen, er anført på brevstemmesedlen.

Ved udtrykket »bogstavbetegnelse« eller »officiel bogstavbetegnelse« forstås i bekendtgørelsen en bogstavbetegnelse, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har tildelt de opstillingsberettigede partier efter lovens § 14 forud for det

pågældende valg, jf. bekendtgørelsens § 2, 1. pkt. Ved udtrykket »uofficiel bogstavbetegnelse« forstås i bekendtgørelsen enhver anden betegnelse bestående af et eller flere bogstaver, herunder en af de betegnelser, som Folketinget anvender til at angive de enkelte folketingsmedlemmers tilhørsforhold til en bestemt folketingsgruppe, jf. bekendtgørelsens § 2, 2. pkt.

Da Kristendemokraterne fra og med sidste folketingsvalg i 2005 har fået tildelt bogstavbetegnelsen K i stedet for som tidligere Q, har bogstavbetegnelsen K ændret status til at være officiel bogstavbetegnelse, mens Q har ændret status til at være uofficiel bogstavbetegnelse. En brevstemmeseddel, der alene er påført Q, er ugyldig, jf. bekendtgørelsens § 20. En brevstemmeseddel, der alene er påført K, er en gyldig stemme for Kristendemokraterne, medmindre den er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Ny Alliance, der er opstillingsberettiget ved førstkommande folketingsvalg, har fået tildelt bogstavbetegnelsen Y. En brevstemmeseddel, der alene er påført Y, er en gyldig stemme for Ny Alliance.

Reglerne i bekendtgørelsens §§ 19-22 vedrører bedømmelsen af brevstemmesedler, der hverken er påført partinavn eller officiel bogstavbetegnelse for et parti, der har opstillet kandidater i storkredsen, eller navnet på en kandidat, der er opstillet i storkredsen. Disse brevstemmesedler er som hovedregel ugyldige. Undtagelsen vedrører de brevstemmesedler, der er påført en af de uofficielle bogstavbetegnelser på flere bogstaver, der er omfattet af bekendtgørelsens § 21, stk. 2, og eventuelt tillige er påført navnet på en eller flere personer, der ikke er opstillet til valget, jf. § 19, stk. 3, i bekendtgørelsen. Hvis der ikke hersker begrundet tvivl om, hvilket parti en uofficiel bogstavbetegnelse bestående af flere bogstaver skal angive, anses brevstemmesedlen som en gyldig stemme for det pågældende parti, medmindre brevstemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

I forhold til tidligere anses KF nu som en sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Det Konservative Folkeparti, se bekendtgørelsens § 21, stk. 2. Ligesom ved sidste folketingsvalg anses KD som en sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Kristendemokraterne. Dette er nu nævnt i bekendtgørelsens § 21, stk. 2. KRF hører derimod

som følge af nævnte partis navneskift ikke mere til gruppen af sikre uofficielle bogstavbetegnelser. En brevstemmeseddel, der alene er påført KRF, eller eventuelt også navnet på en eller flere personer, der ikke er opstillet til valget, er derfor ugyldig.

De øvrige sikre uofficielle bogstavbetegnelser, der er nævnt som eksempler i bekendtgørelsens § 21, stk. 2, (RV, SF, DF og EL) er fortsat sikre uofficielle bogstavbetegnelser. Som supplement til opregningen i bekendtgørelsens § 21, stk. 2, af eksempler på "sikre" uofficielle bogstavbetegnelser kan nævnes, at NY vil kunne anses for sikker uofficiel bogstavbetegnelse for partiet Ny Alliance.

Reglerne i bekendtgørelsens § 23 vedrører bedømmelsen af brevstemmesedler, der er påført modstridende angivelser vedrørende bogstavbetegnelse, partinavn eller kandidatnavn (personnavn). Disse brevstemmesedler er ugyldige.

Som eksempel kan nævnes, at en brevstemmeseddel er ugyldig, hvis den er påført bogstavet C og partinavnet Venstre. Brevstemmesedlen er også ugyldig, selv om den herudover er påført navnet på en kandidat, der er opstillet for partiet Venstre.

En brevstemmeseddel, der ud over bogstavet C og/eller partinavnet Det Konservative Folkeparti er påført navnet på en person, der ikke er opstillet til valget i vedkommende storkreds, vil derimod kun være ugyldig efter bekendtgørelsens § 23, hvis det er almindeligt kendt, at den pågældende person ikke tilhører Det Konservative Folkeparti, men f.eks. er en kendt politiker for et andet parti.

Reglerne i bekendtgørelsens § 24 vedrører bedømmelse af en brevstemmeseddel, der foruden bogstavbetegnelse og/eller partinavn og/eller kandidatnavn (personnavn) er påført en uofficiel bogstavbetegnelse.

Som eksempler på anvendelse af reglerne i bekendtgørelsens § 24 kan anføres følgende:

En brevstemmeseddel, der er påført den uofficielle bogstavbetegnelse KF samt navnet på en kandidat, der er opstillet for Det Konservative Folkeparti, er gyldig, medmindre den er ugyldig efter en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen. En brevstemmeseddel, der er påført den uofficielle bogstavbetegnelse KF samt navnet på en kandidat, der er opstillet for Kristendemokraterne, er derimod ugyldig. Det skyldes, at KF som følge af Kristendemokraternes navneskift

forud for sidste folketingsvalg anses som en sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Det Konservative Folkeparti ved førstkommande folketingsvalg, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 2.

En brevstemmeseddel, der er påført den uofficielle bogstavbetegnelse KRF samt navnet på en kandidat, der opstiller for Kristendemokraterne, er en gyldig stemme for Kristendemokraterne, medmindre den er ugyldig efter en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen. En brevstemmeseddel, der er påført den uofficielle bogstavbetegnelse KRF samt navnet på en kandidat, der opstiller for Det Konservative Folkeparti, er en gyldig stemme for Det Konservative Folkeparti, medmindre den er ugyldig efter en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen. Dette skyldes, at KRF som følge af Kristendemokraternes navneskift forud for sidste folketingsvalg ikke var en sikker uofficiel bogstavbetegnelse ved sidste folketingsvalg, jf. bekendtgørelsens § 24, nr. 5, sammenholdt med nr. 3 og 4 modsætningsvis.

Tilsvarende gælder, hvis brevstemmesedlen er påført bogstavbetegnelsen Q.

Bekendtgørelsens § 25 vedrører brevstemmesedler, hvor andre årsager bevirker, at det ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken af kandidaterne uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme. Den omstændighed, at der på brevstemmesedlen er anført "Kristeligt Folkeparti" i stedet for "Kristendemokraterne", er ikke i sig selv til hinder for, at der kan foreligge den fornødne sikkerhed for, at der er tale om en stemme for Kristendemokraterne.

En brevstemmeseddel, hvorpå der er anført "Kristeligt Folkeparti", er således en gyldig stemme for Kristendemokraterne, medmindre den er ugyldig efter en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Ifølge *bekendtgørelsens § 27* er en brevstemmeseddel ugyldig, hvis det må antages, at den ikke er tilvejebragt af indenrigs- og sundhedsministeren.

De brevstemmesedler, Indenrigs- og Sundhedsministeriet har fået fremstillet til brug ved brevstemmeafgivning til folketingsvalg, er grå, påtrykt ordene »Stemmeseddel til folketingsvalg« og forsynet med tre rubrikker til angivelse af henholdsvis partibogstav, partinavn og kandidatnavn, jf. afsnit 8.1. ovenfor. Det gælder også de brevstemmesedler, der er fremstillet til brug

ved tidligere folketingsvalg, samt de brevstemmesedler, der indgår i det særlige brevstemmemateriale, der benyttes på Færøerne til folketingsvalg, jf. ovenfor i afsnit 8.6.4.

Brevstemmer, der er afgivet på brevstemmesedler beregnet til Europa-Parlamentsvalg, kommunale og regionale valg eller folkeafstemninger, vil være ugyldige i medfør af bekendtgørelsens § 27.

En brevstemmeseddel er ugyldig, hvis den på anden måde end nævnt i §§ 28 og 29 er givet et særpræg, herunder ved udfyldning på bagsiden i stedet for eller foruden på forsiden, ved iturivning eller ved afrivning af et eller flere stykker, jf. nærmere *bekendtgørelsens § 30*. Brevstemmesedler, der er ugyldige, fordi de er udfyldt på bagsiden, eller fordi de er iturevet m.v., skal ikke registreres særskilt, men sammen med de brevstemmesedler, der er ugyldige på grund af andet særpræg.

Udfyldning af en brevstemmeseddel på forsiden uden for de rubrikker, der er bestemt til udfyldning, medfører ikke i sig selv brevstemmesedlens ugyldighed, hvilket følger af bekendtgørelsens § 25, 2. pkt., og § 30, 2. pkt..

9.3.3. Registrering af ugyldige stemmesedler, herunder brevstemmesedler

Antallet af ugyldige stemmesedler, og hvorledes disse fordeler sig på de enkelte ugyldighedsgrunde, anføres i de skemaer, der er beregnet til det i afstemningsbogen og valgbogen. Paragrafhenvisningen i disse skemaer vedrører de paragraffer i bekendtgørelsen, hvor de pågældende ugyldighedsgrunde er beskrevet.

9.4. Valgstyrernes afstemningsbog

For hvert afstemningsområde fører valgstyrerne en afstemningsbog, hvori indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i afstemningsområdet samt resultatet heraf, jf. lovens § 29, stk. 4. Afstemningsbogen underskrives af valgstyrerne, jf. lovens § 70.

De kommunalbestyrelser, der benytter KMD A/S's valgopgørelsessystem, kan benytte de afstemningsbøger, der kan udskrives fra dette system. De kommuner, der ikke benytter KMD A/S's valgopgørelsessystem, kan købe afstemningsbøger hos KMD A/S til manuel udfyldelse.

9.5. Indberetning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet på valgaftenen

Når formanden for valgbestyrelsen har modtaget indberetninger fra samtlige afstemningssteder i opstillingskredsen, tælles de indberettede stemmetal sammen og indberettes straks til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. lovens § 71.

Forud for hvert valg vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet give valgbestyrelserne meddelelse om den nærmere fremgangsmåde, der skal følges ved indberetningen.

9.6. Fintælling i opstillingskredsen

Senest dagen efter, at afstemningen har fundet sted, foretager valgbestyrelsen den endelige opgørelse af resultatet af stemmeafgivningen i opstillingskredsen (fintælling). I opstillingskredse, der består af flere kommuner, foregår fintællingen i kredskommunen, jf. lovens § 72, stk. 1. Om kredskommuner, se afsnit 5.1., 2. afsnit.

Fintællingen er offentlig, jf. lovens § 72, stk. 1. Af sikkerhedsmæssige grunde skal der foretages den fornødne afskærmning af den del af lokalet/lokalerne, hvor fintællingen foregår.

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at afstemningsbøgerne, stemmesedlerne, brevstemmematerialet samt de benyttede valglister og valgkort er til stede ved fintællingen, jf. lovens § 72, stk. 2.

Efter Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse er det forudsat i valgloven, at fintællingen, der efter udtrykkelig bestemmelse herom i valgloven skal foretages af valgbestyrelsen, skal foretages på ét sted for hver opstillingskreds og ikke på de enkelte afstemningssteder. Formålet hermed er at sikre en ensartet bedømmelse af stemmesedlerne, herunder af spørgsmålet om, hvorvidt en stemmeseddel er en personlig stemme eller en partistemme. Ministeriet skal derfor indskærpe, at det ikke er i overensstemmelse med loven at foretage den endelige fintælling på afstemningsstederne i fortsættelse af den foreløbige optælling på valgaftenen. Efter valgloven er der dog ikke noget i vejen for, at der på afstemningsstederne på valgafterne, ud over en optælling af stemmerne fordelt på hvert af partierne og hver kandidat uden for partierne, også foretages en foreløbig fintælling af de personlige stemmer for hver kandidat og antallet af partistemmer for hvert parti. En sådan foreløbig fintælling kan imidlertid ikke træde i stedet for den fintælling,

som valgbestyrelsen skal foretage senest dagen efter, at afstemningen har fundet sted.

Fintællingen foretages efter reglerne i lovens § 73.

Valgbestyrelsen foretager en ny optælling og bedømmelse af de afgivne stemmesedler for hvert afstemningsområde for sig efter reglerne i lovens §§ 68, 69 og 74 a, jf. lovens § 73, stk. 1. Dvs. der foretages en fornyet optælling af, hvor mange stemmer der er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne. Der henvises til afsnit 9.2. om stemmeoptælling på afstemningsstedet og afsnit 9.3. om bedømmelse af stemmesedler.

Samtidig med optællingen af, hvor mange stemmer der er afgivet for hvert af partierne og for hver kandidat uden for partierne, foretages en opgørelse af de personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer for hvert parti, jf. lovens § 73, stk. 2.

Ved en lovændring i 2005 er det fastsat, at opgørelsen af de personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer for hvert parti ikke blot skal ske for hele opstillingskredsen, men også for hvert afstemningsområde for sig.

Reglerne for, hvordan det afgøres, om en stemme er en personlig stemme eller en partistemme, findes i lovens § 73, stk. 3 og 4, og er som følger:

”Stk. 3. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på en kandidat eller såvel ud for navnet på en kandidat som ud for navnet på det parti, kandidaten er opstillet for, anses stemmesedlen som afgivet for kandidaten (personlig stemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet på en kandidat eller såvel navnet på en kandidat som navnet eller bogstavbetegnelsen for det parti, kandidaten er opstillet for.

Stk. 4. Har vælgeren sat kryds ud for navnet på et parti eller inden for partifeltet på en sådan måde, at det ikke med sikkerhed fremgår, hvilken af partiets kandidater vælgeren har villet give sin stemme, anses stemmesedlen som afgivet for partiet (partistemme). Tilsvarende gælder, hvis vælgeren på brevstemmesedlen har anført navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti eller navnene på flere kandidater, der er opstillet for samme parti i storkredsen.”

Om begrebet partifelt, se afsnit 9.3.1.

Når de personlige stemmer og partistemmerne er talt op og opgjort for opstillingskredsen som

helhed, fordeler valgbestyrelsen partistemmerne på de enkelte kandidater og foretager en opgørelse af, hvordan de afgivne stemmer (personlige stemmer + partistemmer) skal fordeles på hver enkelt kandidat.

Reglerne for, hvorledes partistemmerne fordeles på de enkelte kandidater, findes i lovens § 73, stk. 5, og er som følger: Ved kredsvis opstilling (højest én kandidat er opstillet i opstillingskredsen) tilfalder partistemmerne partiets kandidat i opstillingskredsen. Ved sideordnet opstilling (flere kandidater er opstillet i opstillingskredsen) fordeles partistemmerne mellem partiets kandidater i opstillingskredsen i forhold til deres personlige stemmetal.

Hvis to eller flere kandidater er lige berettiget til en partistemme, trækkes der lod ved Indenrigs- og Sundhedsministeriets foranstaltning. Valgbestyrelsen kan i mellemtiden enten undlade at fordele den pågældende partistemme eller foretage en teknisk ikke-bindende lodtrækning. I begge tilfælde skal bemærkning herom anføres i valgbogen.

Hvis der i opstillingskredsen ikke er opstillet nogen kandidat for partiet, tilfalder partistemmerne ikke nogen kandidat, men opføres særskilt i valgbogen som "Andre partistemmer". Har der været anmeldt partiliste, tillægges disse stemmer dog den kandidat, der er anmeldt som partilistens første kandidat i storkredsen.

For hvert afstemningsområde skal endvidere foretages en fornyet gennemgang af de brevstemmer (yderkuverter med følgebrev og uåbnede konvolutter), som efter valgstyrenes undersøgelse ikke kunne komme i betragtning, med henblik på at træffe endelig afgørelse af, hvilke brevstemmer der ikke kan komme i betragtning. Resultatet af denne gennemgang indføres i valgbogen sammen med en opgørelse for opstillingskredsen under ét af antallet af brevstemmer, der ikke kan komme i betragtning fordelt på årsagerne hertil, jf. ovenfor i afsnit 8.7.3.

Når fintællingen er afsluttet, indføres resultatet heraf i valgbogen og meddeles de tilstedeværende, jf. lovens § 73, stk. 6. Resultatet af opgørelsen af personlige stemmer og partistemmer for hvert afstemningsområde vedlægges dog valgbogen som bilag.

Valgbogen underskrives af hele valgbestyrelsen, jf. lovens § 74, stk. 1.

Stemmesedlerne og det øvrige stemmemateriale bindes sammen i særskilte pakker (sammen-

pakkes) som angivet i lovens § 74, stk. 1 og 2, og opbevares af kommunalbestyrelsen som angivet i lovens § 104 (gælder kun de kommuner, hvis borgmester er formand for valgbestyrelsen).

9.7. Valgbestyrelsens valgbog

For hver opstillingskreds fører valgbestyrelsen en valgbog, hvori indføres alle væsentlige oplysninger om afstemningen i opstillingskredsen samt resultatet heraf, jf. lovens § 28, stk. 3. Opgørelsen for hvert afstemningsområde af antallet af personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer for hvert parti, jf. afsnit 9.6., skal vedlægges valgbogen som et bilag, jf. lovens § 73, stk. 6. Valgbogen underskrives af hele valgbestyrelsen, jf. lovens § 74, stk. 1.

De valgbestyrelser, der benytter KMD A/S's valgopgørelsessystem, kan selv udskrive valgbøgerne fra dette system. De valgbestyrelser, der ikke benytter KMD A/S's valgopgørelsessystem, kan hos KMD A/S købe en valgbog til manuel udfyldelse.

9.8. Indsendelse af attesteret valgbogskopi til Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Så snart fintællingen er afsluttet, skal formanden for valgbestyrelsen indsende en kopi (2 eksemplarer) af valgbogen med bilag til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Kopien skal attesteres af formanden.

Der skal indsendes en annulleret stemmeseddel i 2 eksemplarer sammen med valgbøgerne.

Valgbogskopien med bilag og annullerede stemmesedler skal så vidt muligt være modtaget i Indenrigs- og Sundhedsministeriet dagen efter fintællingen, jf. lovens § 74.

Forud for hvert valg vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet give valgbestyrelsen meddelelse om den nærmere fremgangsmåde ved indsendelse af valgbogen m.v. og kan herunder bestemme, hvorvidt og i hvilken form valgbogen med bilag skal indsendes elektronisk til ministeriet.

9.9. Berigtigelse af eventuelle fejl og mangler i valgbogen m.v.

Det er valgbestyrelsens opgave inden afsendelsen af valgbogen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet at sikre sig, at der ikke er fejl og mangler i valgbogen.

Bliver valgbestyrelsen efter afsendelsen af valgbogen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet opmærksom på, at der er fejl eller mangler i valgbogen, skal valgbestyrelsen snarest muligt underrette ministeriet herom og om fornødent indsende rettelsesblade til valgbogen.

Modtager valgbestyrelsen anmodninger om foretagelse af fornyet fintælling, skal sådanne anmodninger betragtes som en klage over valget. Sådanne anmodninger skal derfor videresendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med henblik på, at de derefter kan blive behandlet af Folketinget, jf. lovens § 88. Folketinget kan pålægge valgbestyrelsen at foretage en fornyet gennemgang og opgørelse af det materiale eller dele heraf, der har været benyttet ved folketingsvalget, jf. lovens § 87, stk. 3.

10. Opbevaring og kassation af valgmateriale

Valgmateriale opbevares af kommunalbestyrelsen i overensstemmelse med reglerne i lovens § 104. I opstillingskredse, der består af flere kommuner, opbevares valgmaterialet af kommunalbestyrelsen i kreds kommunen. Hver kommunalbestyrelse opbevarer dog en kopi af afstemningsbøgerne samt øvrigt valgmateriale, som kommunalbestyrelsen har modtaget.

Når klagefristen er udløbet, og eventuelle klager over valget er endeligt afgjort, skal valglisten, valgkortene, stemmesedlerne samt brevstemmematerialet tilintetgøres. Benyttes elektroniske valglisten og/eller elektroniske brevstemmeprotokoller, skal disse også tilintetgøres efter reglerne i lovens § 104. Øvrigt valgmateriale, herunder valgbogen og afstemningsbøgerne og kopierne af afstemningsbøgerne, opbevares efter reglerne i arkivloven, jf. bekendtgørelser nr. 1000 af 28. september 2004 om bevaring og kassation af arkivalier i primærkommunerne og nr. 692 af 3. juli 2003 om bevaring og kassation af arkivalier hos Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Tilintetgørelse henholdsvis opbevaring af brevstemmer, der modtages efter valgdagen, skal fortsat ske efter de principper, der var angivet i §§ 5 og 6 i tidligere cirkulære nr. 64 af 3. maj 1989 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning. Cirkulæret er nu erstattet af cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning.

Brevstemmer, der modtages efter valgdagen, men inden valget er endeligt godkendt, skal således som udgangspunkt tilintetgøres sammen med valglisten, valgkortene og stemmesedlerne. Hvis det må antages, at det drejer sig om en brevstemme til det kommende folketingsvalg afgivet af en sømand eller dennes medsejende ægtefælle efter reglen i lovens § 58, stk. 3, jf. afsnit 8.6.3., skal brevstemmen opbevares til førstkomende folketingsvalg og registreres i brevstemmeprotokollen til førstkomende folketingsvalg, når denne er oprettet.

Når Folketinget endeligt har godkendt valget, og eventuelle klager over valget dermed anses for endeligt afgjort, sender Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddelelse herom til valgbestyrelserne og kommunalbestyrelserne.

11. Afholdelse af udgifterne ved valget

Reglerne om afholdelse af udgifterne ved folketingsvalg står i lovens § 105.

Udgifterne til folketingsvalg afholdes af kommunerne.

Udgifterne til brevstemmematerialet afholdes dog af statskassen. Portoudgifter til forsendelse af brevstemmer afholdes af den myndighed, institution, skib eller havanlæg, som stemmemodtageren repræsenterer.

Udgifter, der forskudsvis er afholdt af kreds kommunen, fordeles af valgbestyrelsens formand på opstillingskredsens kommuner i forhold til det senest offentliggjorte folketal.

12. Formularer m.v. til brug ved valget

Brevstemmeprotokoller kan købes hos Schultz Distribution, Herstedvang 4, 2620 Albertslund, tlf. 43 22 73 00, telefax 43 63 19 69, e-post schultz@schultz.dk. Samme sted kan for Indenrigs- og Sundhedsministeriets regning bestilles brevstemmemateriale. Skema til at ansøge om at brevstemme i hjemmet kan hentes på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside, der findes på adressen www.im.dk. Formularer til kandidatmeldelser kan bestilles hos Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Formularen til anmeldelse af en kandidat, der stiller op for et parti, kan ligeledes hentes på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside, der findes på adressen www.im.dk.

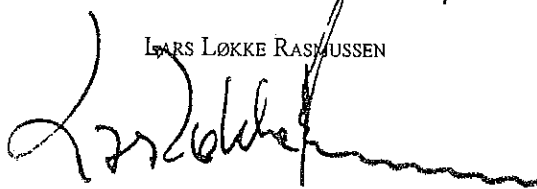
**13. Bortfald af tidligere udsendt vejledning
om afholdelse af folketingsvalg**

Vejledning nr. 89 af 14. oktober 2004 om af-
holdelse af folketingsvalg er bortfaldet.

F, den 26. september 2007

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

LARS LØKKE RASMUSSEN



Inger Mogensen

Oversigt over bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger om folketingsvalg

Oversigten vedrører bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger udstedt i medfør af lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1292 af 8. december 2006.

Bekendtgørelser vedrørende folketingsvalglovens afsnit II om vederlag og pension m.v. er ikke medtaget.

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelse nr. 645 af 12. oktober 1989 om valgagitation, som ændret ved bekendtgørelse nr. 828 af 25. november 1998
- Bekendtgørelse nr. 605 af 21. juni 2004 om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valget uanset ophold i udlandet
- Bekendtgørelse nr. 602 af 13. juni 2007 om fordeling af kreds- og tillægsmandater ved folketingsvalg
- Bekendtgørelse nr. 650 af 19. juni 2007 om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg
- Bekendtgørelse nr. 651 af 19. juni 2007 om stemmesedler til brug ved folketingsvalg

- Bekendtgørelse nr. 757 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene
- Bekendtgørelse nr. 758 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i vælgerens hjem
- Bekendtgørelse nr. 759 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger
- Bekendtgørelse nr. 760 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning på sygehuse

Cirkulærer

- Cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning

Vejledninger

- Vejledning nr. 139 af 17. juli 1990 om folkeregistrenes attestation m.v. af vælgererklæringer til brug ved partianmeldelser
- Vejledning nr. 65 af 27. juni 2004 om behandling af ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valget uanset ophold i udlandet

Oversigt over ændringer af reglerne om folketingsvalg

Siden folketingsvalget den 5. februar 2005 er lov om valg til Folketinget, jf. daværende lovbe- kendtgørelse nr. 704 af 27. juni 2004, bl.a. æn- dret ved lov nr. 294 af 27. april 2005, lov nr. 537 af 24. juni 2005, lov nr. 540 af 24. juni 2005, lov nr. 542 af 24. juni 2005 og lov nr. 536 af 8. juni 2006. En ny bekendtgørelse af lov om valg til Folketinget er udsendt som lovbe- kendtgørelse nr. 1292 af 8. december 2006. Siden folketings- valget den 8. februar 2005 er en række af de hid- tidige bekendtgørelser om valg erstattet af nye bekendtgørelser, jf. nedenfor.

Lovændringer, der vedrører folketingsvalglo- vens afsnit II om vederlag og pension m.v., er ikke medtaget i ovenstående opregning af æn- dringslove til folketingsvalgloven og omtales derfor heller ikke nærmere i det følgende.

Oversigt over lovændringerne

Ved § 1 i lov nr. 294 af 27. april 2005 om æn- dring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale valg (Adgang til benyttelse af elektroniske valglister og elektroniske brevstem- meprotokoller, opgørelse af personlige stemmer for hvert afstemningsområde, elektronisk ind- sendelse af valgbøger til indenriks- og sund- hedsministeren m.v.) gives der mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at benytte en elektronisk valgliste for et, flere eller alle af- stemningsområder i kommunen (lovens § 19, stk. 3) samt at føre brevstemmeprotokollen elek- tronisk (lovens § 64, stk. 1). Endvidere er det be- stemt, at der ved fintællingen fremover også skal ske en opgørelse for hvert afstemningsområde af antallet af personlige stemmer for hver kandidat samt antallet af partistemmer for hvert parti (lo- vens § 73, stk. 2) og ikke blot som hidtil for hele opstillingskredsen. Den nævnte opgørelse for hvert afstemningsområde skal vedlægges valg- bogen som et bilag (lovens § 73, stk. 6). Ministe- ren bemyndiges endvidere til at bestemme, at valgbogen med bilag skal indsendes elektronisk (lovens § 74, stk. 3). Herudover er der foretaget enkelte ændringer af redaktionel karakter.

Ved § 78 i lov nr. 537 af 24. juni 2005 om re- gioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab er der som en konsekvens af nedlæggelse af amtskommunerne foretaget en redaktionel ændring vedrørende angivelsen af de boformer for voksne tilvejebragt efter lov om so- cial service, hvor der kan brevstemmes (lovens § 54, stk. 1, nr. 3).

Ved § 46 i lov nr. 540 af 24. juni 2005 om re- vision af den kommunale inddeling og ved lov nr. 536 af 8. juni 2006 (jf. nærmere om denne æn- dringslov nedenfor), er bestemmelserne om valg af valgbestyrelser suppleret med regler om, hvorledes kommunalbestyrelsen skal forholde sig i tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen skal vælge medlemmer til flere valgbestyrelser (lo- vens § 23, stk. 4 og 5). Disse regler har dog ingen betydning i praksis ved den inddeling i opstil- lingskredse, der er fastlagt ved lov nr. 536 af 8. juni 2006, idet der ikke forekommer noget tilfæl- de, hvor en kommunalbestyrelse skal vælge medlemmer til flere valgbestyrelser. Endvidere er der foretaget en ændret affattelse af reglerne om medlemstallet af valgbestyrelser i tilfælde, hvor en opstillingskreds består af mere end én kommune (lovens § 24, stk. 1). Ændringerne er af redaktionel karakter og har ingen praktisk be- tydning i relation til den inddeling i opstillings- kredse, der blev fastlagt ved lov nr. 536 af 8. juni 2006.

Ved § 12 i lov nr. 542 af 24. juni 2005 om re- gional statsforvaltning, hvilken § efterfølgende er ændret ved § 3 i lov nr. 536 af 8. juni 2006, er der gennemført redaktionelle ændringer vedrø- rende angivelsen af den myndighed, som partier- nes meddelelser om godkendte kandidater hen- holdsvis partiernes anmeldelser om nominering eller partiliste skal gives til (lovens § 37, stk. 2, og § 41, stk. 3).

Ved lov nr. 536 af 8. juni 2006 om ændring af lov om valg til Folketinget (Ny valgkredsindde- ling, indførelse af d'Hondts metode ved fordel- ing af kredsmandater m.v.) ændredes landets

inddeling i valgmæssig henseende. Den nye valgkredsinddeling er afpasset efter den fra 1. januar 2007 gældende kommunale inddeling. De hidtidige tre landsdele er erstattet af tre nye landsdele benævnt henholdsvis Hovedstaden, Sjælland-Syddanmark og Midtjylland-Nordjylland. De hidtidige 17 amts- og storkredse er erstattet af ti nye storkredse. Hovedstaden består af fire storkredse. Sjælland-Syddanmark og Midtjylland-Nordjylland består af hver tre storkredse. Storkredsene er i alt inddelt i 92 opstillingskredse, mens de hidtidige amts- og storkredse var inddelt i alt i 103 opstillingskredse. (Lovens § 8, stk. 1-4, og bilaget til loven (valgkredsfortegnelsen)). I valgkredsfortegnelsen er tillige angivet, hvilken kommune der er kredskommune i tilfælde, hvor en opstillingskreds består af flere kommuner helt eller delvis. Endvidere er indsat en bestemmelse om, at indenrigs- og sundhedsministeren ved bekendtgørelse kan foretage de ændringer i valgkredsfortegnelsen, som er nødvendige for at bevare landets valgkredsinddeling uanset ændringer i landets kommunale eller sognemæssige inddeling (lovens § 8, stk. 6). Der er foretaget en særlig regulering vedrørende valgbestyrelsen for Syddjyllands Storkreds' 4. og 5. opstillingskreds (lovens § 24, stk. 2 og 3). De fem regionale statsforvaltninger, der blev oprettet pr. 1. januar 2007, er tillagt opgaven som anmeldelsesmyndighed for kandidatanmeldelser m.v., dog således, at opgaven som anmeldelsesmyndighed for opstillingskredsene i Bornholms Storkreds fortsat varetages af formanden for valgbestyrelsen i Bornholms Kommune (lovens § 33, stk. 2). Den hidtidige metode til fordeling af kredsmandaterne på partier og kandidater uden for partierne (den modificerede Sainte-Laguës metode med anvendelse af divisorerne 1,4 – 3 – 5 – 7 osv.) er blevet erstattet af d'Hondts metode med anvendelse af divisorerne 1 – 2 – 3 – 4 osv. (lovens § 76, stk. 2), og der er indsat en udtrykkelig regulering i loven af, hvad der gælder i tilfælde, hvor et parti ikke har et tilstrækkeligt antal kandidater i en storkreds til at besætte de mandater, partiet har opnået i storkredsen (lovens § 81, stk. 2). Endelig er gennemført de nødvendige konsekvensændringer i loven som følge af valgkredsreformen (stor- og amtskredse erstattes af storkredse m.v.).

Nye eller ændrede bekendtgørelser

Bekendtgørelse nr. 602 af 13. juni 2007 om

fordeling af kreds- og tillægsmandater, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 198 af 21. marts 2005, der trådte i stedet for bekendtgørelse nr. 240 af 4. april 2000, fastsætter en ny fordeling af kreds- og tillægsmandater efter valgkredsreformen.

Bekendtgørelse nr. 651 af 19. juni 2007 om stemmesedler til brug ved folketingsvalg, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 742 af 1. december 1989 med senere ændringer, fastsætter en ændret udformning af stemmesedlens vejledning om afkrydsning af stemmesedlen. Ændringen består i, at vejledningsteksten ikke mere skal afgrænses opad ved en fed vandret streg, (bekendtgørelsens § 2, stk. 3) samt at den fede, vandrette streg, der adskiller vejledningsteksten fra det første partifelt på stemmesedlerne, skal gøres dobbelt så fed som de fede, vandrette streger, der i øvrigt afgrænser de forskellige partiets felter (bekendtgørelsens § 3, stk. 2). Ændringen er illustreret i bilag 4 til denne vejledning, hvortil der henvises. Endvidere er præciseret, at ordet "Folketingsvalget" med tilføjelse af årstallet for valget skal anføres med store, fede typer og ikke blot med fede typer umiddelbart over vejledningen i afkrydsning af stemmesedlen (bekendtgørelsens § 2, stk. 2). Som en konsekvens af valgkredsreformen er stor- og amtskreds overalt ændret til storkreds.

I bekendtgørelse nr. 650 af 19. juni 2007 om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 438 af 31. maj 2001, er der foretaget en opdatering af opregningen af eksempler på officielle samt sikre uofficielle bogstavbetegnelser (bekendtgørelsens § 21, stk. 2 og § 24, nr. 2). Som følge af, at Kristeligt Folkeparti forud for sidste folketingsvalg skiftede navn til Kristendemokraterne og ved sidste folketingsvalg skiftede officiel bogstavbetegnelse fra Q til K, anses betegnelserne "K" og "KD" nu som en officiel henholdsvis sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Kristendemokraterne ved folketingsvalg. Betegnelsen "Q" anses af denne grund ikke længere som en officiel bogstavbetegnelse. Endvidere anses betegnelsen "KF" ikke længere som en bogstavbetegnelse, der afhængigt af det partinavn eller kandidatnavn, der i øvrigt var påført brevstemmesedlen, kunne anses som henvisende til enten Det Konservative Folkeparti eller Kristeligt Folkeparti, jf. særreglen herom i § 24, nr.

3, i den tidligere gældende bekendtgørelse. Betegnelsen "KF" anses nu som en sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Det Konservative Folkeparti. Opdateringen har endvidere medført, at betegnelsen "D" henholdsvis "CD" er udgået som officiel henholdsvis sikker uofficiel bogstavbetegnelse for Centrum-Demokraterne, der for tiden ikke er opstillingsberettiget til folketingsvalg. Som en konsekvens af valgkredsreformen er stor- og amtskreds overalt ændret til storkreds.

De fire bekendtgørelser om brevstemmeafgivning på henholdsvis sygehuse, i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, på plejehjem m.v. og i ældreboliger samt i vælgerens hjem er alle ændret og ajourført som angivet nedenfor. Først angives de ændringer, som er fælles for to eller flere af bekendtgørelserne. Herefter angives de ændringer, der alene vedrører en enkelt bekendtgørelse, særskilt under den relevante bekendtgørelse.

I alle fire bekendtgørelser om brevstemmeafgivning er der foretaget de nødvendige konsekvensændringer som følge af kommunalreformen og valgkredsreformen (stor- og amtskredse er erstattet af storkredse, kommunale valg er rettet til kommunale og regionale valg osv.) De hidtidige særregler for brevstemmeafgivning til kommunale valg i Københavns og Frederiksberg Kommuner er endvidere ophævet som følge af, at der også i disse kommuner stemmes til regionsrådsvalg.

I bekendtgørelse nr. 759 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 171 af 22. marts 1999 med senere ændringer, (§ 17), bekendtgørelse nr. 760 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning på sygehuse, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 300 af 17. maj 1989, (§ 17), og bekendtgørelse nr. 758 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i vælgerens hjem, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 170 af 22. marts 1999 med senere ændringer (§ 21), er det fastsat, at vælgeren, når denne brevstemmer senere end 10 dage før valgdagen, så vidt muligt skal have adgang til at gøre sig bekendt med en fortegnelse over de kandidater til valget, der er opstillet i den pågældende storkreds. Det er en konsekvens af ændringen i valglovgivningen i 2001, hvor fristen for partiernes meddelelser om de godkendte kandidater til anmeldelsesmyndigheden blev rykket frem fra 8 til 10 dage før valgdagen.

I bekendtgørelserne om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger (§ 4) samt brevstemmeafgivning i vælgerens hjem (§§ 3 og 10) er der foretaget konsekvensændringer som følge af, at personlig og praktisk hjælp m.v. i hjemmet samt hjemmesygepleje nu også kan ydes af personer ansat hos en privat leverandør antaget af kommunen og ikke som før kun af personer ansat i kommunen. Personer, der er ansat til at udføre personlig eller praktisk hjælp m.v. i hjemmet, eller er aktivt udøvende i hjemmesygeplejerskeordningen, er således udelukket fra at fungere som stemmemodtagere, uanset om de er ansat i kommunen eller hos en privat leverandør, der er antaget af kommunen. Endvidere er fastsat, at de nævnte personer, uanset om de er ansat i kommunen eller hos en privat leverandør, der er antaget af kommunen, varetager opgaven med at udlevere skema til at ansøge om at brevstemme i hjemmet og hjælpe vælgeren med at udfylde og indsende skemaet.

I bekendtgørelserne om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger (§ 10) samt brevstemmeafgivning i vælgerens hjem (§ 14) er der endvidere foretaget konsekvensændringer som følge af de ændringer i valglovgivningen, der blev gennemført i 2001, hvorefter kommunalbestyrelsen kan bestemme, at en af de to stemmemodtagere skal være en ansat i kommunens forvaltning. I de to nævnte bekendtgørelser er indføjet, at stillingsbetegnelsen "ansat i kommunen" skal anvendes i tilfælde, hvor stemmemodtageren fungerer som stemmemodtager som ansat i kommunens forvaltning og ikke som tilfornordnet vælger.

I bekendtgørelse nr. 757 af 26. juni 2007 om brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, der træder i stedet for bekendtgørelse nr. 302 af 17. maj 1989, (§ 14) samt bekendtgørelse om brevstemmeafgivning på sygehuse (§ 15) er det præciseret, at eventuel hjælp til stemmeafgivning skal ydes af begge stemmemodtagere – således som det allerede er præciseret i bekendtgørelserne om brevstemmeafgivning på plejehjem m.v. og i ældreboliger henholdsvis i vælgerens hjem. Endvidere er angivelsen af, hvilket materiale vælgeren skal have adgang til at gøre sig bekendt med i forbindelse med afgivning af brevstemme, ajourført under hensyn til de tilsvarende angivelser i bekendtgørelserne om brevstemmeafgivning på plejehjem og i ældreboliger, henholdsvis i vælgerens hjem.

(§ 16 i bekendtgørelsen vedrørende kriminalforsorgens anstalter og arresthusene, § 17 i bekendtgørelsen vedrørende sygehuse).

Bekendtgørelsen om brevstemmeafgivning på sygehuse (§ 1) ajourfører endvidere afgrænsningen af sygehuse i relation til brevstemmeafgivning navnlig under henvisning til de relevante bestemmelser i sundhedsloven. Som noget nyt er der endvidere indsat en bestemmelse om, at regionsrådene skal viderebringe meddelelserne fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet om indholdet og udformningen af det brevstemmemateriale, der skal benyttes ved det aktuelle valg/folkeafstemning, til visse grupper af de sygehuse, der er omfattet af bekendtgørelsen (§ 8). Adgangen til at benytte prægeplade eller lignende, når vælgeren får hjælp til at udfylde følgebrevet, er desuden erstattet af en adgang til at bruge *labels el-*

ler lignende. Det skyldes, at brug af prægeplader er en forældet teknologi, som med tiden er blevet erstattet af edb-udskrevne labels (§ 10, nr. 3). Som noget nyt er endvidere indføjet, at der ikke må bruges labels eller lignende med oplysning om vælgerens personnummer eller den afdeling, hvor vælgeren er indlagt, når vælgeren får hjælp til at udfylde rubrikken på bagsiden af yderkuglert (§ 10, nr. 5).

Bekendtgørelsen om brevstemmeafgivning i vælgerens hjem fastsætter endelig, at vælgerens ansøgning om adgang til at brevstemme i hjemmet fremover skal indeholde oplysning om vælgerens *fulde personnummer* og ikke blot som hidtil vedkommendes fødselsdato (§ 4). Bestemmelsen er indsat for at lette kommunernes arbejde med at identificere vælgeren.

Bekendtgørelse nr. 651 af 19. juni 2007

Bekendtgørelse om stemmesedler til brug ved folketingsvalg

I medfør af § 43, stk. 4, i lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1292 af 8. december 2006, fastsættes:

§ 1. Stemmesedlerne skal være af hvidt karton eller svært papir med en gramvægt på mindst 125 g/m². De skal ved mindst to anbragte knæk være til at sammenfolde således, at de kan nedlægges af vælgerne i stemmekassen, uden at nogen kan se, hvorledes der er stemt.

Stk. 2. Såfremt folketingsvalg afholdes samme dag som kommunale og regionale valg eller valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, skal det i stk. 1, 1. pkt., nævnte karton eller svære papir være lyst blå.

§ 2. Øverst til højre på stemmesedlerne anføres med små typer en betegnelse for den opstillingskreds, til hvilken de er bestemt.

Stk. 2. Umiddelbart under den i stk. 1 anførte betegnelse anføres med store, fede typer ordet "Folketingsvalget" med tilføjelse af årstallet for valget.

Stk. 3. Umiddelbart under ordet "Folketingsvalget" med tilhørende årstal og umiddelbart over den fede, vandrette streg, der er nævnt i § 3, stk. 2, 3. pkt., anføres med almindelige typer: "Sæt x til højre for et partinavn eller et kandidatnavn. Sæt kun ét x på stemmesedlen".

§ 3. Stemmesedlerne skal indeholde et særskilt felt for hvert parti, der har kandidater opstillet i storkredsen. Felterne for de enkelte partier anbringes under hinanden i alfabetisk rækkefølge efter partiernes bogstavbetegnelse.

Stk. 2. Felterne skal adskilles fra hinanden ved en fed, vandret streg. Også det øverste og nederste felt skal henholdsvis begyndes og afsluttes med en fed, vandret streg. Den fede, vandrette streg, hvormed det øverste felt begyndes, skal være dobbelt så fed som de øvrige fede, vandrette streger.

§ 4. Øverst i hvert felt anføres med fede typer partiets bogstavbetegnelse efterfulgt af et punktum. Bogstavbetegnelsen skal anbringes umiddelbart inden for stemmesedlens venstre kant. Til højre for bogstavbetegnelsen anføres partiets navn ligeledes med fede typer. Der skal mellem partinavnet og stemmesedlens højre kant være rigelig plads til at sætte kryds.

§ 5. Under bogstavbetegnelsen og partinavnet, jf. § 4, anføres adskilt ved en halvfed, vandret streg navnene på de kandidater, som er opstillet for partiet i storkredsen. Navnene adskilles fra hinanden med tynde, vandrette streger.

Stk. 2. Navnet på den eller de kandidater, der er opstillet i vedkommende opstillingskreds, anføres med halvfede typer øverst og i alfabetisk rækkefølge efter efternavn eller mellemnavn, såfremt dette skal anføres i stedet for efternavn, jf. § 7, stk. 2. Den kandidat, der er anmeldt som partiets nominerede kandidat i opstillingskredsen, anføres dog først.

Stk. 3. Under de i stk. 2 nævnte kandidater anføres med almindelige typer og i alfabetisk rækkefølge navnene på de øvrige kandidater, der er opstillet for partiet i storkredsen. Er der anmeldt partiliste, skal kandidaterne dog anføres i partilistens rækkefølge.

Stk. 4. Er der i en opstillingskreds ikke opstillet nogen kandidat for partiet, anføres med almindelige typer og i alfabetisk rækkefølge navnene på de kandidater, der er opstillet for partiet i de øvrige opstillingskredse i storkredsen. Er der anmeldt partiliste, skal kandidaterne dog anføres i partilistens rækkefølge.

§ 6. Såfremt der i storkredsen er opstillet kandidater uden for partierne, anføres disse nederst på stemmesedlen i et særskilt felt, i hvilket der med fede typer anføres ordene "Uden for partierne" som overskrift. Under overskriften anføres adskilt med en halvfed, vandret streg navnene på de pågældende kandidater. Navnene adskilles fra hinanden med tynde, vandrette streger.

Stk. 2. De kandidater, der er opstillet i vedkommende opstillingskreds, anføres øverst i alfabetisk rækkefølge med halvfede typer, og derefter anføres med almindelige typer i alfabetisk rækkefølge de øvrige kandidater uden for partierne, der er opstillet i storkredsen.

§ 7. Kandidaternes navne anføres med fornavne eller forbogstaver først.

Stk. 2. Kandidaterne skal anføres på stemmesedlerne med deres fulde navn, medmindre de på kandidatanmeldelsen har angivet, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal dog altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er anmeldt til folkeregistret, kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.

Stk. 3. Navnene anføres begyndende umiddelbart inden for stemmesedlens venstre kant. Der skal mellem kandidaternes navne samt en eventuel betegnelse for stilling eller bopæl, jf. § 8, og stemmesedlens højre kant være rigelig plads til at sætte et kryds.

§ 8. I tilfælde, hvor valgbestyrelsen skønner, at der kan ske forveksling af kandidaternes navne, skal der i forlængelse af navnene anføres en kortfattet betegnelse på enten stilling eller bopæl for de pågældende kandidater. I andre tilfælde må kandidaternes stilling eller bopæl ikke anføres.

§ 9. Såfremt der til valget er opstillet et så stort antal kandidater, at stemmesedlen efter foranstående regler vil blive uforholdsmæssig lang, kan valgbestyrelsen beslutte, at kandidaternes navne inden for hvert partifelt skal opføres i to eller flere lodrette kolonner.

Stk. 2. Hvis det besluttes at opføre kandidaternes navne i to eller flere kolonner, skal navnene på samtlige kandidater fordeles ligeligt mellem kolonnerne, der skal adskilles fra hinanden med meget fede, lodrette streger. Navnene anføres begyndende umiddelbart inden for stemmesedlens venstre kant, henholdsvis umiddelbart til højre for den meget fede, lodrette streg. Til højre for kandidatnavnene skal være rigelig plads til at sætte et kryds.

§ 10. Alle de vandrette streger, der er nævnt i bekendtgørelsen, skal gå tværs over stemmesedlen fra kant til kant.

§ 11. Ud over det, der er nævnt i de foregående paragraffer, må intet ord eller bogstav og intet navn, tal eller tegn være påført nogen stemmeseddel ved tryk eller ved skrift eller på anden måde.

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 742 af 1. december 1989 om stemmesedler til brug for folketingsvalg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, den 19. juni 2007

LARS LØKKE RASMUSSEN

/ Anne Birte Pade

Udsnit af en stemmeseddel og bemærkninger hertil

Kattegat Storkreds 5. opstillingskreds

Folketingsvalget 200X

Sæt x til højre for et partinavn eller et kandidatnavn

Sæt kun ét x på stemmesedlen

F. SF – Socialistisk Folkeparti

Kurt Nielsen

Jesper Petersen

Bent Iversen

Bjarne Eliassen

Nina Gabelgaard

Henrik J. Møller

Kresten Andersen

V. Venstre, Danmarks Liberale Parti

Louise Howard-Jessen

Peter Christensen

Allan Emiliussen

Peter Hansen

Helga Moos

Ellen Trane Nørby

Hans Chr. Schmidt

Ø. Enhedslisten - De Rød-Grønne

Egon Laugesen

Baltser Andersen

Anders K. Brandt

Svend K. Brandt

Britta Felbøl

Jette Hedegaard

Uden for partierne

Lars Bang

Som eksempel er vist et udsnit af en fiktiv stemmeseddel, der med hensyn til partier, kandidater og opstillingsformer er baseret på stemmesedlen ved folketingsvalget den 8. februar 2005 i Sønderjyllands Amts 5. opstillingskreds, Tønderkredsen.

For oven på stemmesedlen efter overskriften »Folketingsvalget«, men før partifelterne er anført teksten »Sæt x til højre for et partinavn eller et kandidatnavn. Sæt kun ét x på stemmesedlen«, jf. bekendtgørelse nr. 651 af 19. juni 2007 om stemmesedler til brug ved folketingsvalg.

Afstanden mellem de streger, der adskiller de enkelte kandidaters navne, bør ikke være mindre end 5 mm. Afstanden mellem stregerne, der er anbragt over og under partiets bogstavbetegnelse og navn, bør ikke være mindre end 1 cm.

Der er kun medtaget det antal partier, som er nødvendigt for at illustrere de forskellige opstillingsformer m.v.

Kredsvis opstilling med partiliste (F)

Opstillingskredsens kandidat er anført øverst med halvfede typer. Dernæst de øvrige kandidater i storkredsen med almindelige typer i partilistens rækkefølge.

Sideordnet opstilling med nominering (V)

Alle kandidater er anført med halvfede typer, idet alle partiets kandidater i storkredsen er opstillet i den pågældende opstillingskreds. Den nominerede kandidat er anført øverst. Dernæst de øvrige kandidater i alfabetisk rækkefølge efter efternavn (eller mellemnavn, såfremt dette skal anføres i stedet for efternavn).

Kredsvis opstilling (Ø)

Opstillingskredsens kandidat er anført øverst med halvfede typer. Dernæst de øvrige kandidater i storkredsen med almindelige typer i alfabetisk rækkefølge.

Uden for partierne

Kandidaten uden for partierne er ikke opstillet i opstillingskredsen og er derfor anført med almindelige typer.

Som hovedregel kun én kolonne

Opmærksomheden henledes på, at kandidaternes navne inden for hvert partifelt kun må opføres i to eller flere lodrette kolonner, såfremt det er nødvendigt for at undgå, at stemmesedlen bliver uforholdsmæssig lang.

Cirkulære nr. 54 af 8. maj 2001

Cirkulære om brevstemmeprotokollers indhold og udformning

(Til alle kommunalbestyrelser)

I medfør af § 64, stk. 1, og § 100 i lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 18. april 2001, § 26, stk. 5, i lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet, jf. lovbekendtgørelse nr. 264 af 18. april 2001, og § 70, stk. 1, i lov om kommunale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 263 af 18. april 2001, fastsættes:

§ 1. Forud for hvert valg skal kommunalbestyrelsen oprette en protokol over de brevstemmer, som kommunalbestyrelsen modtager til det pågældende valg (brevstemmeprotokol).

§ 2. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om antallet af brevstemmer modtaget på en bestemt dato til og med dagen før valgdagen. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om, hvorledes de modtagne brevstemmer på en bestemt dato til og med dagen før valgdagen fordeler sig på brevstemmer modtaget fra kommunens folkeregister, fra stemmemodtagere på plejehjem m.v. og i ældreboliger og i vælgerens hjem, samt fra postvæsenet (dvs. brevstemmer, der er afgivet på andre kommuners folkeregistre, på sygehuse, i kriminalforsorgens anstalter og arresthuse, på danske repræsentationer i udlandet m.v.).

Stk. 2. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om antallet af brevstemmer modtaget på en bestemt dato til og med dagen før valgdagen, der er videresendt til andre kommuner, samt datoen for videresendelsen.

Stk. 3. Brevstemmeprotokollen skal indeholde tilsvarende oplysninger som nævnt i stk. 1 og 2 både for så vidt angår brevstemmer, der modtages på valgdagen og afleveres til afstemningsstederne inden kl. 9, og for så vidt angår brevstemmer, der modtages på valgdagen og afleveres til afstemningsstederne efter kl. 9.

Stk. 4. Brevstemmeprotokollen skal indeholde tilsvarende oplysninger som nævnt i stk. 1 for så vidt angår brevstemmer, der modtages fra og

med dagen efter valgdagen og til og med den dag, hvor eventuelle klager over valget er endeligt afgjort.

Stk. 5. De i stk. 1-4 nævnte oplysninger skal indføres i brevstemmeprotokollen af kommunalbestyrelsen på de dage, hvor kommunalbestyrelsen modtager de pågældende brevstemmer.

§ 3. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om, hvorledes det samlede antal brevstemmer, der er modtaget til og med dagen før valgdagen, og som ikke er videresendt til andre kommuner, efter afsenderens bopælsangivelse på yderkuverterne fordeler sig på de enkelte afstemningsområder i kommunen. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om antallet af brevstemmer, der er modtaget til og med dagen før valgdagen, som ikke er videresendt til andre kommuner, og som på grundlag af oplysningerne om afsenderen på yderkuverten ikke kan henføres til et bestemt afstemningsområde.

Stk. 2. Brevstemmeprotokollen skal indeholde tilsvarende oplysninger som nævnt i stk. 1 både for så vidt angår brevstemmer, der modtages på valgdagen og afleveres til afstemningsstederne inden kl. 9, og for så vidt angår brevstemmer, der modtages på valgdagen og afleveres til afstemningsstederne efter kl. 9.

Stk. 3. De i stk. 1 henholdsvis stk. 2 nævnte oplysninger skal indføres i brevstemmeprotokollen af kommunalbestyrelsen dagen før valgdagen henholdsvis på valgdagen.

§ 4. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om, til hvilket afstemningsområde brevstemmer fra afstemningsområder, hvor der er modtaget færre end 5 brevstemmer, er overført, og fra hvilke afstemningsområder de pågældende brevstemmer er overført, jf. folketingsvalglovens § 64, stk. 5, og den kommunale valgløvs § 70, stk. 4.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte oplysninger skal indføres i brevstemmeprotokollen af kommunalbestyrelsen senest på valgdagen.

§ 5. Brevstemmeprotokollen skal indeholde oplysning om, til hvilket afstemningsområde brevstemmer, som ikke er videresendt til andre kommuner, og som på grundlag af oplysningerne om afsenderen på yderkuverten ikke kan henføres til et bestemt afstemningsområde, er henregnet i henseende til valgstyernes kontrol af, om brevstemmerne kan komme i betragtning, jf. folketingsvalglovens § 64, stk. 6, og den kommunale valglovs § 70, stk. 5.

§ 6. Brevstemmeprotokollen skal være udformet i overensstemmelse med de fortrykte brevstemmeprotokoller, Indenrigsministeriet har ladet fremstille.

§ 7. §§ 1-6 finder tilsvarende anvendelse ved folkeafstemninger.

§ 8 Cirkulæret træder i kraft den 15. maj 2001.

Stk. 2. Samtidig ophæves cirkulære nr. 64 af 3. maj 1989 om brevstemmeprotokollers indhold og udformning.

Indenrigsministeriet, den 8. maj 2001

KAREN JESPERSEN

/ Anne Birte Pade

Bekendtgørelse nr. 650 af 19. juni 2007

Bekendtgørelse om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg

I medfør af § 69, stk. 4, i lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1292 af 8. december 2006, og efter forelæggelse for Folketingets Udvalg til Valgs Prøvelse, fastsættes:

Kapitel 1

Definitioner

§ 1. Ved kryds forstås i bekendtgørelsen et tegn svarende til bogstavet X eller til tegnet for plus (+).

Stk. 2. Tegn, der må anses for at være afledt af et kryds, eller som må anses for at være resultatet af, at vælgeren ved gentagen afmærkning har villet tydeliggøre et kryds, bedømmes efter samme regler som kryds.

§ 2. Ved "bogstavbetegnelse" eller "officiel bogstavbetegnelse" forstås i bekendtgørelsen en af de bogstavbetegnelser, der i medfør af lovens § 14 forud for det pågældende valg er tildelt de opstillingsberettigede partier. Ved "uofficiel bogstavbetegnelse" forstås i bekendtgørelsen enhver anden betegnelse bestående af et eller flere bogstaver, herunder en af de betegnelser, som Folketinget anvender til at angive de enkelte folketingsmedlemmers tilhørsforhold til en bestemt folketingsgruppe.

Kapitel 2

Bedømmelse af stemmesedler afgivet på afstemningsstedet

Blanke stemmesedler

§ 3. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er blank, jf. lovens § 69, stk. 1, nr. 1.

Stemmesedler, hvor vælgerens stemme på stemmesedlen ikke er afmærket med kryds

§ 4. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt vælgerens stemme på stemmesedlen ikke er afmær-

ket med kryds, jf. lovens § 69, stk. 1, nr. 2. En stemmeseddel betragtes ved anvendelse af reglen i 1. pkt. som ugyldig, såfremt stemmesedlen i stedet for med kryds er afmærket med bogstav, cirkel eller andet mærke, der ikke har karakter af et kryds, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis stemmesedlen i stedet for med kryds er afmærket med overstreget, udvisket eller halvt kryds (dvs. en lodret, vandret eller skrå streg), bedømmes stemmesedlen efter reglen i § 9, stk. 1.

Stemmesedler, der giver anledning til tvivl om vælgerens stemmeafgivning

§ 5. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er helt eller delvis overstreget.

§ 6. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er afmærket med kryds i flere partifelter, herunder feltet for kandidater uden for partierne.

§ 7. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er afmærket med kryds, der rækker ind i flere partifelter, herunder feltet for kandidater uden for partierne, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis den væsentligste del af krydset, herunder krydsets skæringspunkt, er placeret i ét partifelt, anses stemmesedlen som en gyldig stemme for det pågældende parti, medmindre stemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Stk. 3. Hvis den væsentligste del af krydset, herunder krydsets skæringspunkt, er placeret i feltet for kandidater uden for partierne, bedømmes stemmesedlen efter reglerne i § 8.

§ 8. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er afmærket med kryds ud for ordene "Uden for partierne" i feltet for kandidater uden for partierne, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis der kun er opstillet én kandidat uden for partierne, anses stemmesedlen som en

gyldig stemme for denne, medmindre stemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Stk. 3. Hvis der både er sat kryds ud for ordene "Uden for partierne" og ud for en kandidat opstillet uden for partierne, anses stemmesedlen som en gyldig stemme for denne, medmindre stemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

§ 9. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er afmærket med overstreget, udvisket eller halvt kryds (dvs. en lodret, vandret eller skrå streg), jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis stemmesedlen er afmærket med kryds inden for samme partifelt som det overstregede, udviskede eller halve kryds, anses stemmesedlen som en gyldig stemme for det pågældende parti, medmindre stemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

Stk. 3. Hvis stemmesedlen i feltet for kandidater uden for partierne foruden et overstreget, udvisket eller halvt kryds er afmærket med kryds, bedømmes stemmesedlen efter reglerne i § 8, idet det overstregede, udviskede eller halve kryds betragtes som et kryds.

§ 10. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den er afmærket med kryds uden for partifelterne, herunder feltet for kandidater uden for partierne.

§ 11. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt det af andre grunde end dem, der er nævnt i §§ 5-10, ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket parti eller hvilken kandidat uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme.

§ 12. Det afgøres efter reglerne i lovens § 73, stk. 3 og 4, hvorvidt en gyldig stemmeseddel, der er omfattet af reglerne i § 7, stk. 2, eller § 9, stk. 2, er en personlig stemme eller en partistemme.

Stemmesedler, der ikke er udleveret på afstemningsstedet

§ 13. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt det må antages, at den ikke er udleveret på afstemningsstedet, jf. lovens § 69, stk. 1, nr. 4.

Stemmesedler med særpræg

§ 14. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den foruden med kryds er afmærket med bogstav,

cirkel eller andet mærke, der ikke har karakter af et kryds, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stemmesedler, der er omfattet af § 9, stk. 2 eller 3, er ikke på grund af de i disse bestemmelser nævnte angivelser ugyldige i medfør af stk. 1.

§ 15. En stemmeseddel, der er afmærket med flere end 3 kryds, er ugyldig. Et overstreget, udvisket eller halvt kryds (lodret, vandret eller skrå streg), jf. § 9, betragtes som ét kryds ved anvendelse af reglen i 1. pkt.

§ 16. En stemmeseddel, hvorpå der er tegnet, eller som er påført påskrift af nogen art, herunder et kandidatnavn eller andet navn, eller som er påført påklæbning af nogen art, er ugyldig. Afsmitning eller lignende fra skriftfarven i det benyttede skriveredskab betragtes ikke som påskrift.

§ 17. En stemmeseddel er ugyldig, såfremt den på anden måde end nævnt i §§ 14-16 er givet et særpræg, herunder ved afmærkning med forskellige skriftfarver, ved iturivning eller ved afrivning af et eller flere stykker. Iturivning eller afrivning betragtes ikke som særpræg, hvis dette er sket ved stemmesedlens udtagning af stemmekassen eller senere. Afmærkning af stemmesedlen med et andet skriveredskab end det, der er fremlagt eller ophængt i stemmerummet, betragtes ikke som særpræg, medmindre skriftfarven eller skrifttykkelsen er helt usædvanlig sammenlignet med almindelige skriveredskaber.

Kapitel 3

Bedømmelse af brevstemmesedler

Blanke brevstemmesedler

§ 18. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den er blank, jf. lovens § 69, stk. 2, nr. 1.

Brevstemmesedler, der giver anledning til tvivl om vælgerens stemmeafgivning

§ 19. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den på stemmesedlen alene er anført navnet på en eller flere personer, som ikke er opstillet i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten, eller alene navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der ikke har opstillet kandidater i den pågældende storkreds.

Stk. 2. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den ud over navnet på en eller flere personer, der ikke er opstillet i den pågældende stor-

kreds, alene er påført en uofficiel bogstavbetegnelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. En brevstemmeseddel, der ud over navnet på en eller flere personer, der ikke er opstillet i den pågældende storkreds, alene er påført en af de uofficielle bogstavbetegnelser, der er omfattet af § 21, stk. 2, anses som en gyldig stemme for det pågældende parti, medmindre brevstemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

§ 20. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den alene er påført en uofficiel bogstavbetegnelse på ét bogstav.

§ 21. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den alene er påført en uofficiel bogstavbetegnelse bestående af flere bogstaver, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Hvis der ikke hersker begrundet tvivl om, hvilket parti en uofficiel bogstavbetegnelse bestående af flere bogstaver skal angive, anses stemmesedlen som en gyldig stemme for det pågældende parti, som f.eks. RV for Det Radikale Venstre, KF for Det Konservative Folkeparti, SF for SF-Socialistisk Folkeparti, KD for Kristendemokraterne, DF for Dansk Folkeparti, og EL for Enhedslisten - De Rød-Grønne, medmindre brevstemmesedlen er ugyldig i medfør af en af de øvrige bestemmelser i bekendtgørelsen.

§ 22. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den alene er påført kryds.

§ 23. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den er påført modstridende angivelser vedrørende bogstavbetegnelse, partinavn eller kandidatnavn (personnavn).

§ 24. Ved anvendelse af reglen i § 23 om modstridende angivelser bedømmes en uofficiel bogstavbetegnelse, der er påført en brevstemmeseddel sammen med en bogstavbetegnelse, et partinavn eller et kandidatnavn (personnavn), således:

- 1) Bogstavet "S", bedømmes som Socialdemokratiets officielle bogstavbetegnelse (A).
- 2) De uofficielle bogstavbetegnelser, der er nævnt i § 21, stk. 2, (f.eks. RV, KF, SF, KD, DF og EL), bedømmes som de pågældende partiers officielle bogstavbetegnelse (f.eks. henholdsvis B, C, F, K, O og Ø).

3) En uofficiel bogstavbetegnelse, der ved det umiddelbart forudgående folketingsvalg var officiel bogstavbetegnelse for et af de opstillingsberettigede partier til det netop afholdte valg, bedømmes efter samme regler som det pågældende partis nuværende officielle bogstavbetegnelse.

4) En uofficiel bogstavbetegnelse, der ved det umiddelbart forudgående folketingsvalg var officiel bogstavbetegnelse for et parti, der ikke var opstillingsberettiget ved det netop afholdte valg, anses som en modstridende angivelse til enhver bogstavbetegnelse, partinavn eller kandidatnavn (personnavn).

5) En uofficiel bogstavbetegnelse, der ikke er omfattet af nr. 1-4, anses ikke som en modstridende angivelse til nogen bogstavbetegnelse, partinavn eller kandidatnavn (personnavn).

§ 25. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt det af andre grunde end dem, der er nævnt i §§ 19-24, ikke med sikkerhed kan afgøres, hvilket af partierne eller hvilken af kandidaterne uden for partierne vælgeren har villet give sin stemme. Anvendelse af forkortelser eller forkert stavemåde af et partinavn eller et kandidatnavn eller udfyldning af en brevstemmeseddel på forsiden uden for de rubrikker, der er bestemt til udfyldning, er ikke i sig selv til hinder for, at der kan foreligge den fornødne sikkerhed.

Konvoluttens indhold

§ 26. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den konvolut, hvori den er indlagt, indeholder andet eller mere end én stemmeseddel, jf. lovens § 69, stk. 2, nr. 4.

Brevstemmesedler, der ikke er tilvejebragt af indenrigs- og sundhedsministeren

§ 27. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt det må antages, at den ikke er tilvejebragt af indenrigs- og sundhedsministeren, jf. lovens § 69, stk. 2, nr. 5.

Brevstemmesedler med særpræg

§ 28. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den konvolut, hvori den er indlagt, er forsynet med påskrift eller påklæbning. Påklæbning med klar tape for at lukke konvolutten medfører dog ikke ugyldighed.

§ 29. En brevstemmeseddel, hvorpå der er tegnet, eller som ud over officiel eller uofficiel bogstavbetegnelse, partinavn eller kandidatnavn (personnavn) er påført påskrift eller påklæbning af nogen art, er ugyldig. Rettelse eller overstregning af en påført officiel eller uofficiel bogstavbetegnelse, et partinavn eller kandidatnavn (personnavn) betragtes ikke som påskrift.

§ 30. En brevstemmeseddel er ugyldig, såfremt den på anden måde end nævnt i §§ 28 og 29 er givet et særpræg, herunder ved udfyldning på bagsiden i stedet for eller foruden på forsiden, ved iturivning eller ved afrivning af et eller flere stykker. Udfyldning af en brevstemmeseddel på forsiden uden for de rubrikker, der er bestemt til udfyldning, betragtes ikke som særpræg. Iturivning eller afrivning betragtes ikke som særpræg, hvis dette er sket i forbindelse med udtagning af stemmekassen eller af konvolutten eller senere. Anvendelse af skrift, som er særlig karakteristisk eller som er gået ud af almindelig brug, og som indebærer en særlig udformning af bogstaverne, betragtes ikke som særpræg.

Kapitel 4

Registrering af ugyldige stemmesedler, herunder brevstemmesedler

§ 31. I afstemningsbogen henholdsvis valgbogen anføres, hvor mange stemmesedler valgstyrelserne henholdsvis valgbestyrelsen har anset for ugyldige, og grundene hertil.

Stk. 2. En stemmeseddel, herunder en brevstemmeseddel, der er anset for ugyldig i medfør af to eller flere af bestemmelserne i bekendtgørelsen, registreres under den ugyldighedsgrund, der er anført først i bekendtgørelsen. Stemmesedler, der er ugyldige i medfør af bestemmelserne i §§ 13, 26, 27 eller 28, registreres dog altid under den pågældende ugyldighedsgrund.

Kapitel 5

Ikrafttræden

§ 32. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2007.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 438 af 31. maj 2001 om bedømmelse af stemmesedler afgivet til folketingsvalg.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, den 19. juni 2007

LARS LØKKE RASMUSSEN

/ Anne Birte Pade

